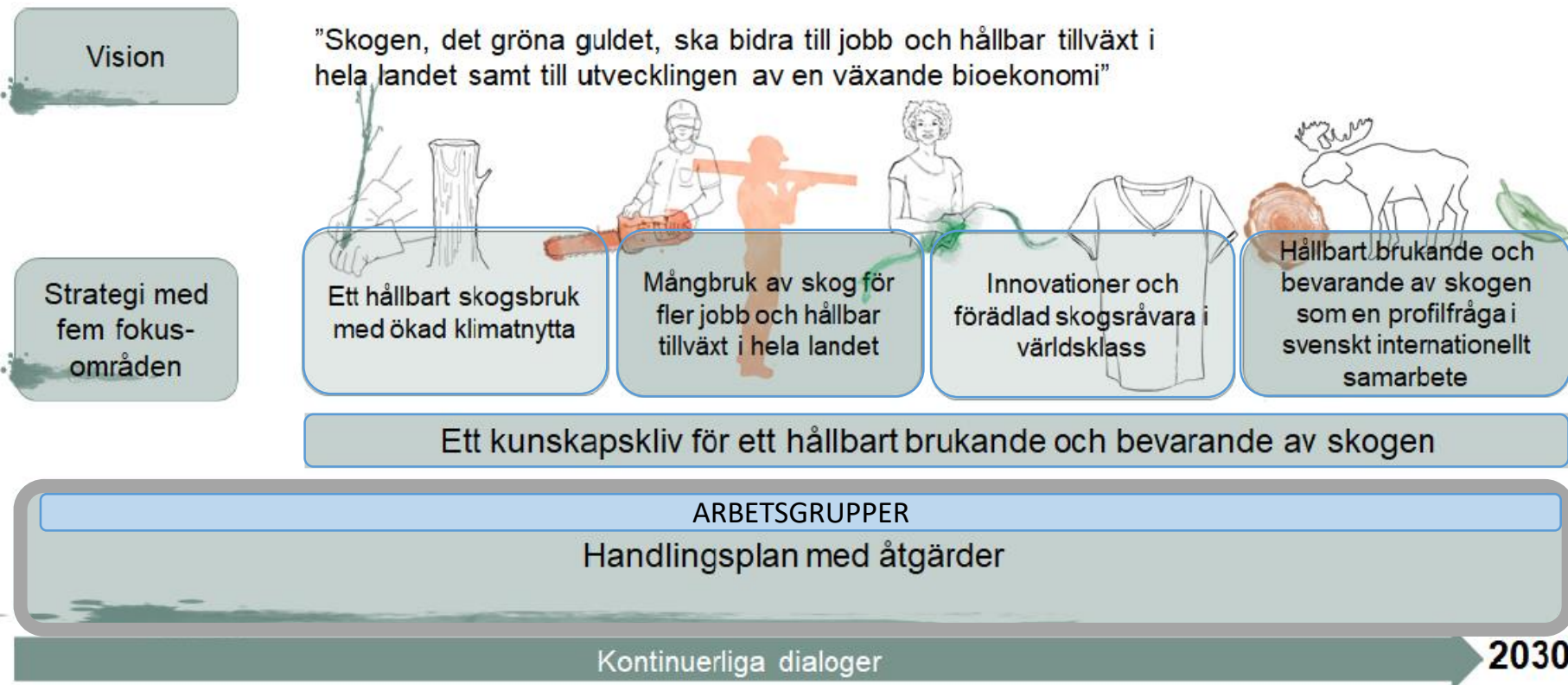

Regionalt skogsprogram

Västernorrland 2019-2020

Skogsprogrammets fem fokusområden

Mål för fokusområde 1, Ett hållbart skogsbruk med ökad klimatnytta:

- Målet är en hållbar skoglig tillväxt med god och säkerställd tillgång till nationell biomassa från den svenska skogen, inom ramen för att de nationella miljömålen nås.

Ett hållbart skogsbruk med ökad klimatnytta

Illustration Bo Persson

För en god och säkerställd tillgång av biomassa behövs **åtgärder för hållbar tillväxt** i den svenska skogen.

Behovet av förnybar råvara för ett biobaserat samhälle ska tillgodoses inom ramen för skogspolitikens jämställda mål, inklusive de nationella **miljömålen och de tre dimensionerna av hållbarhet**.

En ökad hållbar skoglig tillväxt förutsätter att skador på växande skog **begränsas**, framför allt **betesskador**.

Åtgärder för **anpassning till ett förändrat klimat** bör integreras med åtgärder för tillväxt och begränsning av skador.

Skogsbrukets miljöarbete behöver förbättras ytterligare och effektiviseras för att främja ett **variationsrikt skogslandskap** och **skogens ekosystemtjänster** där nationella **miljömålen** nås.

Markägarens centrala roll för en god miljöhänsyn i skogsbruket bör fortsatt vara en viktig utgångspunkt, liksom att **frihet under ansvar** ger utrymme för markägare att **sätta sina mål och bidra till ett variationsrikt skogsbruk**

Mål för fokusområde 2 Mångbruk av skog för fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet:

- Ökad sysselsättning, stärkt hållbar tillväxt och landsbygdsutveckling med beaktande av skogens sociala värden är målet. Kompetensen hos såväl kvinnor som män ska tillvaratas i arbetet, inklusive kompetensen hos nyanlända.
- För att skogen ska kunna brukas på ett mångsidigt, aktivt och hållbart sätt bör kunskapen om skogens alla värden liksom om allemans- och äganderätten öka i samhället.
- För att stärka incitamenten för företagande med skogens alla värden som bas är den regionala nivån viktig. Ökad jämställdhet och mångfald i skogssektorn bör bidra till detta arbete.

Foto: Patrik Svedberg

Mål för fokusområde 3 Innovationer och förädlad skogsråvara i världsklass:

- Målet är att svensk skogsnäring är världsledande när det gäller att skapa och tillvarata innovationer och att hållbart producera förädlad skogsråvara för en växande bioekonomi samt tillgodose efterfrågan på hållbara, fossilfria varor och tjänster på globala marknader.
- I en växande cirkulär och biobaserad ekonomi och ett fossilfritt samhälle ska skogsnäringen och skogsråvaran ha en central roll. För detta krävs innovationer för nya varor, tjänster och processer och en samverkan mellan offentliga och privata aktörer. Efterfrågan, både i Sverige och utomlands, på hållbart producerade, förnybara produkter bör stimuleras.
- Regler och andra styrmedel som berör företagande baserat på förädling av skogsråvara bör utformas så att de utgör goda ramvillkor i en växande bioekonomi och bidrar till hållbar utveckling.
- Ett ökat industriellt byggande i trä av hållbart producerad skogsråvara bör främjas för att öka klimatnyttan, bostadsbyggande, export och sysselsättning i hela landet.

Illustration: Christer Lindberg

Mål för fokusområde 4, Hållbart brukande och bevarande av skogen som en profilfråga i svenskt internationellt samarbete.

- Målet är att skogen och dess värdekedja ska bidra till en globalt hållbar utveckling och genomförandet av Agenda 2030. Skogen ska inkluderas som en profilfråga i svenskt internationellt samarbete. Export- och investerings-främjande ska stärkas och synergier ska tillvaratas med utvecklingsarbete där det är lämpligt inom det skogliga området. Det nationella självbestämmandet över skogsfrågor ska värnas inom EU-arbetet.
- Sverige ska ha en tydlig röst i världen, inom EU, FN och i övriga internationella sammanhang om skogens roll för hållbar utveckling och i en växande bioekonomi. Såväl hållbart brukande som bevarande av skog är viktigt. Skogssektorns globala konkurrenskraft bör stärkas genom ett aktivt påverkansarbete för goda ramvillkor för hållbar produktion och handel.
- För att optimera svenska insatser i olika länder med olika nivåer av utveckling och marknadsmognad behövs ett samstämmigt och integrerat främjande som ökar synergier mellan biståndsstrategier, export- och investeringsfrämjande. Detta utvecklade främjande ska ta sin utgångspunkt i Sveriges exportstrategi och policyramverk för svenskt utvecklingssamarbete. Hållbart brukande och bevarande av skog i en växande bioekonomi är viktiga delar i dessa insatser, liksom tvärssektoriellt samarbete för innovation.
- Sverige anser att skogspolitik inte ska vara ett EU-gemensamt politikområde. EU:s insatser på skogsområdet bör även fortsättningsvis vara begränsade.

Mål för fokusområde 5, Ett kunskapskliv för ett hållbart brukande och bevarande av skogen:

- Målet är ökad kunskap och innovation kring skogens alla värden och hela värdekedja för en hållbar och växande biobaserad ekonomi.
- Ökade forskningsinsatser inom området ett hållbart brukande och bevarande av skogen och dess hela värdekedja är en viktig del för att nå Sveriges mål för forskning och innovation och för målen inom skogsprogrammet.
- Skogliga utbildningar bör vara attraktiva för såväl kvinnor som män, tillgängliga och möta samhällets framtida behov.
- Rådgivning och information bör bidra till ökad konkurrenskraft, hållbart brukande och bevarande av skog samt en växande biobaserad ekonomi.
- Relevant datainsamling som underlättar för skogliga aktörers arbete med att uppfylla skogspolitikens mål bör förstärkas.

Bild: KOKHANCHIKOV

Workshop, upplägget som helhet

1. Välj vilka mål som är mest relevanta för dig och den här gruppen.
2. Fundera själv på vilka möjligheter och utmaningar du ser i Västernorrland för att uppnå visionen, och skriv ner dina tankar på post-it lappar. Tid ca 5 minuter,
3. Resonera i mindre grupper (2-3 pers), förbättra och komplettera varandras idéer. Tid ca 15-20 min.
4. Strukturera de identifierade möjligheterna och utmaningarna samt tydliggör kopplingen till målet, genom att sortera upp lapparna i SWOT-mall. Tid ca 10-20 min.
5. Workshopledaren summerar och formulerar gruppens samlade inspel, med fokus på det som varit tydligt eller återkommande i flera grupper. Sammanfattningen dokumenteras och utgör gruppens inspel till skogsprogramsarbetet.

Inspel från mötet 27/8, Sundsvalls Natur-och friluftsråd. Hur vi i Västernorrland, kan bidra till nationella visionen för skogsprogrammets fokusområden.

Möjligheter

Naturturism och folkhälsa är viktiga områden att inkludera i den regionala handlingsplanen. Upplevs finnas en slagsida i den nationella handlingsplanen mot produktion, trots att strategin är bredare skriven. Mer varierat skogsbruk kan bidra till bättre miljöer för fågelliv. Besöksnäring tillväxtbransch. Sysselsättningen ökar inom besöksnäring, där finns tillväxtpotential.

Kunskapsklivet, viktigt att betona skogens sociala värden och värden för folkhälsan, möjlighet att berätta om skogens kulturlämningar längs med vandringsleder m.m (tips om växande facebookgrupp, vandringsleder). ABF's bokcirklar kan vara ett sätt att lära sig om skog, träffas och diskutera utan att tillhöra en förening eller vara organiserad. SCAs mångfaldsparker, som Njurundakusten och Galtströmsdagarna, är ett bra sätt att få ut folk i naturen. Det är bra att berätta om skogen på olika evenemang. Naturfestivalen. Arboretumet i Sidsjön, fin besökspunkt men skyltar m.m. behöver rustas upp.

Utveckla besökspunkter för natur- och friluftsliv, tätortsnära, och säkerställ att transport dit med kollektivtrafik är möjlig. Göra mötesplatser i skogen, där man kan hänga med kompisar utan att konsumera. Skogen är alltid öppen, lära folk gå in i skogen, t.ex nysvenskar att inte vara rädda. Skogen bra mot posttraumatisk stress. Folkhälsoaspekten med skog, få fler att uppleva skogen. Cykellopp är jättepulärt, liksom ökande cykel- och löpturism, en möjlighet att utveckla. Ett inspirerande exempel från Finland är att man lyckats marknadsföra hösten och skogens färger då, ruska-perioden. Sprida information om skogens hälsoaspekter inom vården. Utveckla affärskoncept kopplat till folkhälsa, exempelvis Skogsbad eller hur skogen används medicinskt (tex testa på Österåsen).

Utmaningar

Att få markägare att känna att de kan dra nytta av tillväxtpotentialen inom besöksnäring, att växande naturturism och fler besök blir positivt för markägarna. Exempelvis genom att utveckla civilrättsliga avtal med markägare, eller att närboende kan erbjuda kringtjänster till turister/besökare. Utveckla olika säsonger inom besöksnäring. Utveckla bärindustrin, och förädlingen.

Utveckla skogens brukade på ett motsvarande sätt som kravodling bidragit till olika sätt att bruka jorden.

Erbjuda enkla boenden i kojor, som i Norge. Inte kanalisera alla besök till naturreservat, viktigt att kunna nyttja den närmsta skogen. Sundsvall och Medelpad som destination upplevs som osynligt, profilering? Biologisk mångfald och klimatfrågan, viktigt även för att uppnå alla andra miljömål. Småskaliga företag inom jord- och skog har potential, fanns förut i länet med saknas mer idag. Forskningen, tex MIUN, behöver inkluderas. Grön infrastruktur för människors upplevelser i skogen, skapa och bevara skogar och stråk, inte bygga igen ställen där folk tar sig ut i naturen. Kajer mot det gröna (ex Järfälla kommun). Bra exempel i Sundsvall är Hillstamon, där kommunen gjort en bra insats. Norra berget ett annat bra exempel.

Sammanfattning

- Naturturism och folkhälsa är viktiga områden att inkludera i den regionala handlingsplanen.
- Naturturism har stor tillväxtpotential. Viktigt att få markägare att känna att de kan dra nytta av tillväxtpotentialen inom besöksnäring, att växande naturturism och fler besök blir positivt för markägarna.
- Att skogsbruket blir mer varierat skogsbruk är viktigt för flera av skogens olika värden och funktioner.
- Kunskapsklivet, behöver inkludera en bredd av skogens värden, skogens sociala värden, värden för folkhälsan, skogens kulturlämningar, naturmiljö m.m.